

Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech

Václav CHÁN, Milan ŠTECH, Alena VYDROVÁ [red.]
Jihočeská pobočka České botanické společnosti při AV ČR

V tomto sborníku chceme postupně uveřejňovat nálezy zajímavých a nových druhů vyšších rostlin z území jižní části Čech. Především chceme publikovat nálezy těch druhů, které mohou být zajímavé po stránce fytogeografické a nebudou v nejbližší době uveřejněny v jiných, soubornějších pracích. Budou to nejen nálezy rostlin zde původních, ale i nálezy druhů nepůvodních, do území zavlečených. Budeme dávat přednost druhům, které jsou v současné době zpracovávány v chystaných svazcích Květeny České republiky. Chceme tak informovat botanickou veřejnost o výsledcích floristického výzkumu zajišťovaného členy a spolupracovníky jihočeské pobočky České botanické společnosti v Českých Budějovicích.

Popisu lokalit je předřazen fytogeografický okres nebo podokres (SKALICKÝ 1988), za názvem obce nebo osady, k níž je orientován další popis lokality, je v závorce uveden příslušný kvadrant středoevropské mapovací sítě.

Autoři, kteří připravili tento první příspěvek, žádají všechny botaniky, mající z jižní části Čech zajímavé nálezy, které nebudou publikovat samostatně, aby je poskytli pro přípravu dalších příspěvků.

Euclidium syriacum (L.) R. BR. - rukevníček syrský

Druh rozšířený v jihovýchodní Evropě a v jižní části střední Evropy, ve východní části Středozezemí, ve Střední Asii až po západní Himálaj. Ojediněle zavlékán i jinam. V České republice má rukevníček syrský charakter fakultativního halofytního archeofyta. V Čechách se vyskytuje jen zřídka a přechodně. Byl zaznamenán u Velvar, Běchovic a ve Středním Povltaví u Chrásťtu nad Sázavou a v Týnčanech u Sedlčan. Moravou prochází hranice souvislejšího výskytu. Mapu rozšíření tohoto druhu v bývalém Československu sestavil SUTORÝ (1982).

Stanovištěm druhu *Euclidium syriacum* jsou okraje cest a polí, ruderalizovaná okolí slanišek a dna vypuštěných vodních nádrží. Roste na obnažené půdě nebo na místech se sníženou konkurencí (HEJNÝ, SLAVÍK 1992).

Popis nové lokality: Střední Povltaví, Týnčany u Sedlčan (6452a): na obnažené půdě na návsi v obci, pouze jeden exemplář, vápenec, 400 m n.m. (leg. V.Chán a R.Slaba 1977), v pozdějších letech druh již na lokalitě nezjištěn. Doklad, uložený v herbáři V.Chána, byl revidován J. Kirschnerem.

Lathyrus hirsutus L. - hrachor chlupatý

Druh je rozšířen v zemích jižní, střední a západní Evropy, na sever po Českou republiku, Slovensko a Polsko. Jižní hranici výskytu tvoří země severní Afriky, na východ zasahuje až k Afganistanu. Často se šíří s obilím jako plevel za hranice původního areálu.

V České republice se vyskytuje roztroušeně v termofytiku (např. Český kras, Střední Polabí, Mikulovská pahorkatina), vzácně v mezofytiku (Plzeňská pahorkatina, Podbrdsko, Ostravská

pánev), výjimečně v oreofytiku (Krkonoše lesní).

Stanovištěm hrachoru chlupatého jsou travnaté svahy, paseky, úhory, lesní lemy, křoviny, okraje komunikací, nebo se vyskytuje jako plevel v polích. Dává přednost báziickým podkladům, lehčím mělkým půdám na suchých slunných až polostinných stanovištích. Nejčastěji roste ve společenstvech svazu *Prunion spinosae*, *Geranion sanguinei* a *Caucalio lappulae* (SLAVÍK 1995). První výskyt z jižní části Čech zaznamenal v r.1907 MAREK (1910) poblíž plzeňské trati v Českých Budějovicích. Později nalezl tento druh KAISLER (1984) na Soběslavsku v trávě při okraji silnice do Rybovy Lhoty (jižně od obce Skalice).

Popis nových lokalit: 1. Českokrumlovské Předšumaví, Staré Dobrkovice u Kájova (7151d): území NPR Vyšenské kopce, 200 m severně od osady, 500 m n.m., krystalický vápenec (leg. M.Marek 1981 - 2 exempláře, leg. A.Vydrová 1995 - poměrně bohatá populace). Zarůstající nekosená stráň s jižní expozicí a dominující křovinou *Prunus spinosa*. Z dalších druhů se uplatňují např. *Brachypodium pinnatum*, *Koeleria pyramidata*, *Vicia hirsuta*, *Torilis japonica* aj.

2. Českokrumlovské Předšumaví, Lazec u Kájova (7151d): suchý travnatý pahorek a část svahu se západní expozicí s ojedinělými skalními výchozy, přibližně 500 m západně od osady, 600 m n.m., krystalický vápenec. Ve společenstvu třídy *Festuco-Brometea* s druhy *Brachypodium pinnatum*, *Koeleria pyramidata*, *Phleum phleoides*, *Briza media*, *Centaurea scabiosa* a *Teucrium chamaedrys* se ojediněle vyskytuje *Lathyrus hirsutus* (leg. A.Vydrová 1995 - několik exemplářů).

3. Sušicko-horažďovické vápence, Čímice (6747b): výslunná travnatá mez, asi 1 km severně od obce, 520 m n.m., krystalický vápenec (leg. V.Žíla 1993).

***Lepidium heterophyllum* BENTHAM - řeřicha různolistá**

Druh původní pravděpodobně pouze v jihozápadní Evropě, Velké Británii a Irsku. Jinde v Evropě se vyskytuje jen druhotně a vzácně. V Čechách byl zatím zaznamenán v Plzeňské pahorkatině, Lužické kotlině, Podještědí, Podkrkonoší a na Českomoravské vrchovině. Z jižní části Čech je udáván jen z Horního Pootaví od Radešova u Rejštejna, 630 m n.m. (HEJNÝ, SLAVÍK 1992). Síťovou mapu rozšíření druhu *Lepidium heterophyllum* v České republice uvádí SLAVÍK (1990). Stanovištěm řeřichy různolisté jsou nádraží, železniční násypy a kolejiště, lemy cest a silnic, ruderalizovaná travnatá místa. Po fytoecnologické stránce se uplatňuje v některých společenstvech tříd *Artemisietea vulgaris*, *Plantaginetea majoris*, *Agropyretea repentis* a *Chenopodieta*.

Popis nových lokalit : 1. Blatensko, Rojice u Radomyšle (6649b): na šterku kolejiště železniční trati v místě západně od rybníka Milava, pouze v několika exemplářích na jednom místě trati, 460 m n.m. (leg. V. Chán et M.Štech 1989, rev. V.Jehlík), v r.1990 výskyt potvrzen.

2. Volyňské Předšumaví, Strunkovice nad Volyňkou (6749c): na šterku kolejiště železniční trati ve stanici, na jednom místě ve více exemplářích, 425 m n.m. (leg. V.Chán 1985, rev. V. Jehlík).

3. Budějovická pánev, Ražice (6750d): na šterku kolejiště v části železničního nádraží směrem na České Budějovice, ve více exemplářích na jednom místě, 375 m n.m. (leg. V.Jehlík 1976). Doklady jsou uloženy v herbářích nálezců a byly revidovány V. Jehlíkem. Na Blatensku pozorovali DEYL, SKOČDOPOLOVÁ-DEYLOVÁ (1989: 146-147), že u rybníka Milava při železniční trati rostly nízké, křivolaké exempláře druhu *Lepidium campestre*, od spodu větvené a velmi rozkladité. Jejich tvar byl přisuzován vlivu působení her-

bicidů, kterými se ošetřují železniční trati. Protože se patrně jedná o stejnou lokalitu u Rojic, na které našli Chán a Štech *Lepidium heterophyllum*, lze předpokládat, že i rostliny nalezené Deylem a Skočdopolovou-Deylovou odpovídají tomuto druhu.

Literatura

- DEYL M., SKOČDOPOLOVÁ-DEYLOVÁ B., 1989: Květena Blatenska. - Praha.
HEJNÝ S., SLAVÍK B. [red.], 1992: Květena ČR: 3, Academia, Praha.
MAREK T., 1910: Květena Českobudějovicka. - Ms.
KAISLER J., 1984: Příspěvek ke květeně Soběslavska. - *Sbor. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy* 24: 91-94.
SKALICKÝ V., 1988: Regionálně fytogeografické členění. - In:
HEJNÝ S., SLAVÍK B. [red.], Květena ČSR 1: 103-121, Academia, Praha.
SLAVÍK B., 1990: Fytokartografické syntézy ČR 2. - Praha.
SLAVÍK B. [red.], 1995 : Květena ČR : 4, Academia, Praha.
SUTORÝ K., 1982: Rozšíření druhů *Euclidium syriacum* (L.) R.Br. a *Myagrum perfoliatum* L. v Československu. - *Čas. Morav. Muz.- Vědy Přír.*, Brno, 67:119-123.

Došlo: 1.3.1996

Adresy autorů: Václav CHÁN
Dr.J.Fifky 867
CZ-386 01 Strakonice

RNDr. Alena VYDROVÁ
Včelná 297
CZ-373 82 Boršov nad Vltavou

Ing. Milan ŠTECH
Čečova 54
CZ-370 01 České Budějovice

Sbor. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy 36: 85-87

KRÁTKÉ ZPRÁVY

Poznámka k hibernaci motýlů (*Lepidoptera*)

Notes on hibernation of some *Lepidoptera* species

Libor DVOŘÁK
Správa NP a CHKO Šumava, Kašperské Hory

Při zimním sčítání netopýrů v západních Čechách a na Šumavě byly kontrolovány i počty zimujících motýlů (*Lepidoptera*) ve sklepech, jeskyních a štolách: babočka paví oko (*Inachis io* L.), pídálka jeskynní (*Triphosa dubitata* L.) a můra sklepní (*Scoliopteryx libatrix* L.). Všechny tři druhy jsou poměrně hojné a na podobných biotopech pravidelně hibernují, ale kvantitativně se touto problematikou ve zmíněné oblasti jz.Čech dosud nikdo nezabýval. Snad